

Afdeling	: R&E - Algemeen	B&W-voorstel:
Naam opsteller voorstel	: Loes Janssen (0495-5755305)	DJ-1299051
Portefeuillehouder	: drs. G.J.W. (Geert) Gabriëls	Zaaknummer: 1217975
		Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Pilot Publieke ontzorging verduurzaming woningen.

Voorstel

1. In te stemmen met deelname aan Convenant Publieke Ontzorging.
2. Portefeuillehouder Gabriëls mandaat te verlenen tot ondertekening van het Convenant.
3. Een eenmalige subsidie ter hoogte van € 397.250 te verstrekken aan Regionaal Energieloket Projecten BV als penvoerder voor het uitvoeringsconsortium "Experiment Publieke Ontzorging", ten behoeve van een wijkgerichte pilot om particuliere woningeigenaren te ondersteunen en te ontzorgen bij de verduurzaming van hun woning.
4. Voor de duur van het project een projectleider aan te stellen voor het uit te voeren ontzorgingsexperiment en de wijkgerichte verduurzamingsaanpak.
5. De Raad via de TILS-lijst te informeren.

Inleiding

De gemeente heeft zich op uitnodiging van de BouwAgenda aangemeld en is geselecteerd voor uitvoering van een project om leerervaringen op te doen met het ondersteunen en ontzorgen van woningeigenaren bij het verduurzamen van hun woning. Met deze selectie stelt het ministerie van Binnenlandse Zaken een bijdrage aan de gemeente Weert beschikbaar om het project te realiseren.

Met dit project wordt in een aantal wijken van verschillende Nederlandse gemeenten een ontzorgingsaanpak uitgerold. Hierbij worden de woningeigenaren gedurende het hele traject van het verduurzamen van hun woning ontzorgd. Het project is gericht op het leren hoe zo'n ontzorgingstraject in z'n werk gaat en welke zaken en stakeholders daarbij van belang zijn. Hiervoor wordt een expertteam vanuit het consortium aangesteld welke in samenwerking met de aan te stellen gemeentelijk projectleider in Weert deze pilot vorm gaat geven.

Weert, 16 maart 2021	S		B	W	W	W	W	W
				GG	MvdH	TG	WvE	PS
		akkoord						
		bespreken						

Soort besluit: Besluit college

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

Beslissing d.d.: 16 maart 2021

Nummer: 9

De secretaris,

Totaal aantal pagina's: 4
Pagina 1

Vanwege de korte inschrijvingstijd van 1 week is in november 2020 overleg gepleegd met de portefeuillehouder en is besloten om een pilotwijk aan te dragen. Op 26 november 2020 is gebleken dat Weert een pilotwijk mag leveren.

Beoogd effect/doel

In een nog niet vastgelegde wijk in Weert wordt door een consortium van partijen een aanpak gerealiseerd om de particuliere woningeigenaren een totaalaanbod te doen voor de verduurzaming van de eigen woning. De wijk wordt ambtelijk in samenspraak met het consortium gekozen om een zo gunstig mogelijk effect te bereiken voor de doelstellingen van de pilot. Met de deelname in het consortium en inzet van de aan te stellen projectleider wordt de gemeentelijke rol in dit project ingevuld. Daarbij hebben we de gelegenheid om te leren op welke manier woningen collectief verduurzaamd kunnen worden in een wijkaanpak en wordt een start gemaakt met de uitvoering van het aardgasvrijproof maken van woningen zoals beschreven is in de Routekaart Energietransitie.

Het document "Informatie t.b.v. incidentele subsidiebeschikking aan consortium" beschouwen we als een ontvankelijke subsidieaanvraag van het consortium.

Door het toekennen van de subsidie aan het Regionaal Energieloket BV als penvoerder van het consortium, wordt de inzet van het consortium veiliggesteld en kan het project in de vier deelnemende gemeenten gestalte krijgen.

Argumenten

1.1 Past in het beleid.

De voorgestelde aanpak voor een wijkgericht ontzorgingsproject voor woningverduurzaming sluit goed aan bij de door de raad vastgestelde Routekaart Energietransitie.

1.2 Start verduurzaming particuliere woningen

Binnen de Weerter Routekaart Energietransitie wordt volop ingezet op experimenteren. Dit project is een uitgelezen kans om te experimenteren met het verduurzamen van grotere hoeveelheden woningen tegelijk. Daarna kunnen we dit verder voortzetten in andere wijken.

1.3 Commitment gezamenlijke doelen

Door deelname aan het Convenant committeren wij en andere partijen ons om gezamenlijk de leerdoelen na te streven en onderlinge afspraken vast te leggen. Door ondertekening van het Convenant leggen wij de Rijksbijdrage voor Weert voor dit project vast en maken wij deel uit van een van de vier Nederlandse gemeenten waar deze pilot uitgevoerd zal worden.

3.1 Inzetten van in convenant vastgesteld expertteam is verplicht

Het ter beschikking stellen van €397.250,- aan het expertteam via een subsidiebeschikking zonder wettelijke grondslag is een voorwaarde voor deelname aan deze pilot. In de bijlage is de subsidiebeschikking opgenomen.

4.1 Gemeentelijke projectleider en ondersteuning is verplicht

Voor de gemeentelijke inzet ten behoeve van dit project is € 300.000,- beschikbaar door uitkering in het gemeentefonds via de decembercirculaire met een totaal van € 697.250,-. De gemeentelijke inzet zal bestaan uit de inzet van aan te stellen personeel (projectleider en eventueel ondersteuning) voor de looptijd van het project (3 jaar). Het toegekende budget is hiervoor toereikend en dient hiervoor verplicht ingezet te worden. Het bedrag kan niet voor andere doeleinden ingezet worden.

Kanttekeningen en risico's

1. Inwoners in andere wijken worden niet ondersteund

Het ontzorgingsproject is een leerproject dat in één wijk landt. Bewoners van andere wijken kunnen geen gebruik maken van het aanbod binnen dit project, omdat het op maat gemaakt wordt voor de seriematig gebouwde particuliere woningen in de gekozen wijk. Wel biedt het project de gelegenheid om van de aanpak te leren en hierdoor zo spoedig mogelijk ook in andere wijken met een ontzorgingsaanbod te komen. Parallel loopt het project Warm Wonen in Weert door voor de gehele gemeente Weert. Op termijn kunnen de geleerde lessen uit de pilot worden ingezet om ook andere wijken via Warm Wonen in Weert te ontzorgen.

2. Gewenste resultaten in een pilot

Het betreft een pilot waarbij leerervaringen dienen te worden opgedaan. Dat heeft onder andere betrekking op: benodigde en beschikbare data, deelnemersrespons, privacy-aspecten. De bijvangst van deze pilot is dat we woningeigenaren in de vast te stellen wijk kunnen ontzorgen bij het verduurzamen van hun woning. Dit is geen hoofddoel van de pilot en dient als bijvangst te worden gezien.

3. Terugbetalen van (deel) van het verkregen budget bij niet voldoen aan voorwaarden

Indien de gemeente Weert niet kan voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld zijn in de aanvraag van de Bouwagenda (november 2020), zullen de gelden terugbetaald moeten worden aan het Ministerie van Binnenlandse zaken en kunnen we als gemeente niet (meer) deelnemen aan de pilot.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Financiële dekking is beschikbaar gesteld door de Raad in de raadsvergadering van 10 maart 2021 door instemming met beslispunt 4 van raadsvoorstel nr DJ-1262689, inzake Gemeentefonds decembercirculaire 2020 en resultaatbestemming 2020 Gemeentefonds. De gemeente Weert heeft in de decembercirculaire 2020 een bedrag toegekend gekregen van € 697.250 voor dit project. Hiervan is € 397.250 bedoeld voor uitvoering door de consortiumpartners, te verstrekken middels een subsidieverlening zonder wettelijke grondslag. Dit bedrag is d.d. 10 maart 2021 door de Raad bestemd ter bekostiging van het project en is overgeheveld in de reserve Pilot publieke ontzorging Energiebesparing.

Met deelname aan het convenant committeren wij ons voor drie jaar aan het project. Hier zijn geen aanvullende kosten aan verbonden. De kosten worden gedragen door het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Er is € 300.000,- beschikbaar voor ambtelijke inzet over een looptijd van drie jaar. Hiervoor kan een projectleider en ondersteuning voor dit project ingehuurd worden.

Duurzaamheid

Het hele plan is gericht op het verduurzamen van woningen in Weert en het leren hoe we dat op grote schaal kunnen realiseren. Het sluit naadloos aan bij de Weerter Routekaart Energietransitie

Uitvoering/evaluatie

Vooralsnog wordt het project binnen bestaande capaciteit van de afdeling Ruimte en Economie opgestart. Na vaststelling door het College zal een tijdelijke projectleider worden aangetrokken voor de verdere uitvoering en deelname aan het expertteam om de leerervaringen van de pilot voor zowel het consortium als de gemeente Weert zo groot mogelijk te maken. Inhoudelijk gaat het proces eind maart 2021 van start en zal lopen tot 31 december 2023.

Na vaststelling van het collegevoorstel zal ambtelijk in overleg met het expertteam van het consortium bepaald worden welke wijk het meest geschikt is. In de aanvraag is Heiligenbuurt opgenomen als voorstel. Echter ook grote delen van de Biest zijn geschikt, vanwege de grote hoeveelheden dezelfde soort naoorlogse woningen.

Evaluatie vindt plaats na elke stap in het proces om de leerdoelen te borgen.

Communicatie/participatie

Er is een hoge mate van participatie van de inwoners van de betreffende wijk noodzakelijk. Dit is ook een van de doelstellingen van het project. De bewoners van de wijk zullen geïnformeerd worden over het ontzorgingsproject. Een persbericht zal worden verzonden na vaststelling van dit collegebesluit. De gemeenteraad zal middels de TILS lijst worden geïnformeerd.

Overleg gevoerd met

Intern:

A. Cramers, afdeling Ruimte & Economie
T. Fijlstra afdeling Ruimte & Economie
H. Creemers, afdeling Ruimte & Economie
E. Salman, afdeling Financiën & Control
M. Schreuders, Afdeling Concernstaf

Extern:

O. Lauteslager, projectleider Pilot Ontzorging

Bijlagen:

Convenant Publieke Ontzorging
Uitgaande Brief subsidiebeschikking
Informatie t.b.v. incidentele subsidiebeschikking aan consortium
Persbericht

Wervingsdocument gemeentes
Mail met beschikking
Inschrijving van gemeente Weert
Uitvraag van de BouwAgenda

Convenant publieke ontzorging

versie definitief 05-02-2021

Partijen,

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, namens deze [REDACTED], directeur-generaal Bestuur, Ruimte en Wonen, hierna te noemen **het Ministerie**;

Pilotgemeenten

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Emmen, handelend als bestuursorgaan, namens deze R. van der Weide, wethouder;
Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Leusden, handelend als bestuursorgaan, namens deze dhr. H.A.W. van Beurden, wethouder;
Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Veldhoven, handelend als bestuursorgaan, namens deze dhr. Rooijackers, wethouder;
Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Weert, handelend als bestuursorgaan, namens deze dhr. Geert Gabriels, wethouder, hierna te noemen **de Gemeenten**;

Het consortium,

bestaande uit Squarewise Transitions B.V., KvK 57094187 en handelend onder de naam Squarewise; Slimme Stappen VOF, KvK 75576481 en handelend onder de naam Paris Proof Plan; Technische Universiteit Eindhoven, KvK 51278871; ROM Regio Utrecht B.V., KvK 78171717, consortiumvoorzitter Newturall, KvK 62351265, namens deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door Olivier Lauteslager en penvoerder Regionaal Energieloket B.V., KvK 76549003, namens deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door directeur [REDACTED], hierna te noemen **het Consortium**;

Overwegende dat:

- de opgave voor verduurzaming van de particuliere woningvoorraad richting een CO2-arme en aardgasvrije toekomst in 2050 een heel nieuwe markt van vraag en aanbod vergt van integrale renovaties (inclusief onderhoud);
- woningeigenaren verleid en in staat gesteld moeten worden om stap voor stap of in één keer de woning vergaand te verduurzamen in lijn met de lokale Transitievisie Warmte. Dit onder andere door middel van totaalontzorging met sterke focus op de meerwaarde voor de woningeigenaar, waaronder kostenbesparing en een gezondere comfortabelere woning;
- er diverse vraag- en aanbodgestuurde initiatieven in ontwikkeling zijn op landelijk, provinciaal en gemeentelijk schaalniveau die proberen in te spelen op de particuliere opgave, van waaruit nog veel geleerd kan worden;
- BZK streeft naar een select aantal landelijke opschaalbare aanpakken die bewezen effectief en kosten efficiënt zijn;
- naast vraag- en aanbodontwikkeling ook nog landelijk en lokaal beleidsinstrumentarium als ook financieringsinstrumentarium geoptimaliseerd dienen te worden;
- ook de rijksoverheid de energietransitie in de koopsector probeert te versnellen zowel langs het individuele spoor als via de wijkgerichte aanpak, wat tot uitdrukking komt in het Klimaatakkoord Gebouwde Omgeving;
- decentrale overheden een grote verantwoordelijkheid hebben gekregen in het opstellen van Transitievisies Warmte en het uitrollen van de aardgasvrije transitie in wijkwarmteplannen, waarbij zij zoeken naar hun rol in de ontzorging van hun bewoners, wat een technische én sociale opgave is;
- er bijvoorbeeld een meerjarig Programma Aardgasvrije Wijken is, inclusief een kennis- en leerprogramma, waarbinnen gemeenten proeftuinen uitvoeren voor het aardgasvrij maken van bestaande wijken;

- er behoefte blijkt te zijn bij publieke partijen aan een schaalbare en repeteerbare aanpak voor totaalontzorging van woningeigenaren en marktpartijen, om onduidelijkheden en onzekerheden met elkaar op te lossen;
- er nog nauwelijks ervaring is opgedaan met totaalontzorging bij integrale verduurzaming van woningen gericht op een helder einddoel;
- naar verwachting een stevige publieke rol nodig is om een werkwijze voor totaalontzorging binnen de wijkgerichte aanpak te ontwikkelen, en de exacte taak- en rolverdeling tussen publiek en privaat alsmede de intensiteit van inzet nader onderzocht dient te worden gedurende het experiment;
- de Bouwagenda een Consortium heeft gevormd van partijen die onderscheidende elementen voor totaalontzorging bieden en die het samenspel van deze elementen bereid zijn te onderzoeken met pilotgemeenten;
- het Ministerie op voordracht van het Consortium de Gemeenten heeft geselecteerd voor het experiment waarin de effecten van een uniforme aanpak voor totaalontzorging in vier verschillende wijken en contexten kunnen worden ontwikkeld, geoptimaliseerd en openbaar gedeeld;
- het Ministerie de Gemeenten een decentralisatie-uitkering heeft toegekend;
- het Ministerie aan het Consortium een aanvullende subsidie verstrekt voor drie jaar;

Spoken af dat:

Artikel 1 Definities

- Wijken: de wijken in de vier gemeenten waar het leerexperiment zal plaatsvinden:
 - Emmen: Rietlanden
 - Leusden: nader te bepalen (Alandsbeek of Groenhouten)
 - Veldhoven: 't Look
 - Weert: nader te bepalen (Heiligenbuurt of Biest)
- Aanpak: de publiek-private aanpak voor het realiseren van totaalontzorging binnen een wijkaanpak die in 2020 door het consortium onder leiding van De Bouwagenda is voorgesteld;
- Totaalontzorging: de ondersteuning van eigenaar-bewoners gedurende de hele klantreis voor verduurzaming van hun woning, vanaf oriëntatie tot en met nazorg;
- Leerexperiment: het uitvoeren en evalueren van activiteiten in de praktijk op basis van een gestelde hypothese met als doel iteratief kennis te ontwikkelen en delen;

Artikel 2 Doel

De doelen voor het leerexperiment zijn:

- De aanpak voor totaalontzorging van particuliere woningeigenaren die het Consortium heeft voorgesteld door te ontwikkelen, te testen en optimaliseren in vier verschillende wijken, met als doel een beproefde en opschaalbare aanpak voor totaalontzorging in de wijkgerichte aanpak, danwel bouwstenen daarvan, op te leveren die ook door andere gemeenten kan worden ingezet.
- De lessen die gedurende het leerexperiment worden opgedaan en de ontwikkelde bouwstenen via het Programma Aardgasvrije Wijken delen met andere gemeenten.
- Het experiment richt zich in ieder geval op de onderstaande leervragen. Deze kunnen in de loop van het experiment worden aangevuld of aangepast:
 - Wat is er nodig aan data, informatie, instrumentarium om particulieren, marktpartijen en gemeentes effectief te helpen bij hun verduurzamingsopgave en –aanbod?
 - Hoe organiseer je op efficiënte en collectieve wijze de ondersteuning van de gehele klantreis vanuit een publieke rol, in lijn met lokale plannen (Transitievisie Warmte en wijkuitvoeringsplannen) en participatie initiatieven?
 - Op welke manier kunnen de lessen worden toegepast en gedeeld om tot een schaalbare en repeteerbare aanpak te komen voor andere wijken en gemeenten? Welke activiteiten van de totaalontzorging moeten publiek dan wel privaat georganiseerd worden?

Artikel 3 Aanpak op hoofdlijnen

De aanpak op hoofdlijnen is:

Het creëren van een optimale leeromgeving met de volgende uitgangspunten:

- Gemeenten hebben in lijn met het klimaatakkoord een belangrijke regie rol en zijn daarom een belangrijke partner in het experiment en stellen daarvoor ieder een toegewijde en ervaren projectleider aan met (makkelijk te organiseren) mandaat om aanpassingen te doen in de wijze van uitvoering (zolang er geen budgetconsequenties zijn);
- Eigenaren worden nergens toe gedwongen en blijven zelf regie voeren en verantwoordelijkheid houden over de verduurzaming van hun eigen woning;
- In vier wijken wordt een uniforme aanpak uitgetoetst voor zover als realistisch mogelijk, bestaande uit:
 - Een zorgvuldige opname (nulmeting) van wijk, woning en wensen (breder dan energie)
 - Het doorrekenen van maatregelen en stappenplannen
 - Communicatie, participatie en bewonersondersteuning onder andere via een gemeentelijk energieloket
 - Vraagbundeling en prestatiegerichte uitvraag van stappenplannen
 - Koppeling aan financieringsmogelijkheden
 - Een daadwerkelijke aanbod aan de bewoners
 - Nazorg
- Hierbij wordt aansluiting bij al bestaande lokale initiatieven en programma's gezocht
- Het Consortium ontwikkelt deze uniforme aanpak met gemeentes op iteratieve wijze;
- Hiertoe wordt een gezamenlijk plan van aanpak uitgewerkt in Q1 2021, waarbij een verdeling gemaakt wordt in werkpakketten en rollen, met nadere specificatie van leervragen waarin de uitgangspunten aan de start zorgvuldig worden gepland en voor de vervolgstappen flexibiliteit wordt ingebouwd om iteraties te kunnen maken;
- Waarbij in het gezamenlijke plan van aanpak wordt vastgelegd dat er geen hoofdelijke aansprakelijkheid is binnen het consortium, ieder lid van het consortium is verantwoordelijk en aansprakelijk voor een deugdelijke uitvoering van haar werkpakketten en rol(len);
- Lessen en ervaringen worden tussentijds ontsloten via het Kennis en Leerprogramma Aardgasvrije Wijken, conform nader te bepalen communicatiestrategie uit het plan van aanpak;
- Minimaal twee keer per jaar ervaringen en lessen te delen in het daartoe meest geëigende gremium van stakeholders (zoals bijvoorbeeld maar niet uitsluitend de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Energie Nederland, Netbeheer NL, de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie, Vereniging Eigen Huis, het Expertise Centrum Warmte, het Nationaal Warmtefonds, Techniek NL, Bouwend Nederland, Aedes, Woonbond en IPO) ten behoeve van het ophalen van feedback en draagvlak.

Artikel 4 Inzet en acties van partijen

Inzet van Gemeenten

- De Gemeenten richten de aanpak voor de geselecteerde wijken dusdanig in dat die in lijn is met het leerexperiment;
- De Gemeenten spannen zich in als regisseur van hun wijkaanpak;
- De Gemeenten wijzen ieder een toegewijde en ervaren programmaleider aan die het leerexperiment in hun wijk ambtelijk trekt;
- De Gemeenten zorgen voor bestuurlijk commitment, ambtelijke procesoptimalisatie, lokale inbedding en het opheffen van tussentijdse belemmeringen voor zover redelijkerwijs van hen te verwachten;
- De Gemeenten dragen bij aan het openbaar delen van ervaringen en lessen gedurende het leerexperiment in de genoemde gremia;
- De Gemeenten dragen alle door het consortium benodigde informatie aan, voor zover deze beschikbaar is in de gemeente. Denk daarbij onder andere, maar niet uitsluitend, aan informatie over de woningen (BAG), wijk, sociale-demografische inzichten en informatie en alle andere informatie die het leerexperiment helpt c.q. het consortium helpt bij het uitvoeren van haar taken;
- De Gemeenten werken mee aan het sluiten van een data-uitwisselingsovereenkomst.

Inzet van Consortium

- Het Consortium stelt een multidisciplinair projectteam samen en voert het overall programmamanagement uit;
- Het Consortium brengt ervaring en expertise in met betrekking tot de voorgestelde uniforme aanpak;
- Het Consortium ontwikkelt de uniforme aanpak op iteratieve wijze in de vier wijkaanpakken en voert deze uit;
- Het Consortium monitort de werking van de uniforme aanpak en deelt de ervaringen en lessen met landelijke stakeholders;
- Het Consortium werkt mee aan het sluiten van een data-uitwisselingsovereenkomst.
- Het Consortium coördineert een periodieke gestructureerde uitwisseling tussen de vier pilot gemeenten.

Inzet van Ministerie

- Het ministerie zorgt voor afstemming met andere beleidssporen in de particulieren aanpak, en inbedding in de uitvoering van het Klimaatakkoord;
- Het ministerie spant zich in om landelijke condities te optimaliseren en belemmeringen op te heffen die uit de lessen en ervaringen worden geconcludeerd indien redelijkerwijs van hen te verwachten;
- Het ministerie zorgt voor borging en opvolging van geleerde lessen na de periode van het leerexperiment, voor zover dat publieke taken en aanbevelingen betreft;
- Het ministerie spant zich in als communicatiepartner en wijst belanghebbenden, waaronder (individuele) gemeenten, tijdens de periode van het leerexperiment op het bestaan van het Consortium en de lessen die tot dan toe zijn geleerd.
- Het ministerie spant zich in om relevante lessen rondom ontzorgingsinitiatieven die elders worden opgedaan met dit experiment te delen.

Deliverables

Naast een inspanningsverplichting om zoveel mogelijk te leren, worden vooraf de volgende op te leveren resultaten met elkaar afgesproken:

- Beschrijving van dienstverlening energieloket in relatie tot de getoetste totaalontzorging;
- Doorontwikkeling light versie Rekenkern 3.0 voor maatadvies aan deelnemende woningen in de wijken;
- Geoptimaliseerde methodiek en lessen bij woningopname en stappenplannen in vier wijkaanpakken;
- Geoptimaliseerde methodiek en lessen bij straatplannen in vier wijkaanpakken;
- Geoptimaliseerde participatie- en communicatiemethodiek om tot (een) door de wijk / bewonerscollectieven gedragen plan(nen) en uitvoering te komen;
- Ervaring, voorbeelden en lessen bij het in de praktijk verbinden van vraag en aanbod;
- Beschrijving van financieringsaanbod en lessen bij ontwikkeling van gebouwgebonden dienstverlening.

Artikel 5 Bekostiging

1. Voor het experiment is in totaal 6,1 miljoen euro beschikbaar;
2. Het Ministerie en de Gemeenten bekostigen gezamenlijk het leerexperiment via een decentralisatieuitkering;
3. De Gemeenten verlenen het Consortium een subsidie met een incidentele subsidiebeschikking zonder wettelijke grondslag op basis van een collegebesluit;
4. Het Ministerie verleent het Consortium een subsidie van 1,1 miljoen euro per jaar gedurende drie jaar.

Artikel 6 Monitoring en verantwoording

- Partijen vormen samen een begeleidingsgroep onder leiding van het Ministerie dat de voortgang en resultaten van het leerexperiment volgt, knelpunten signaleert en oplost en voorlegt aan de stuurgroep;

- Partijen vormen een stuurgroep die tenminste drie keer per jaar bijeenkomt (of vaker als één van de partijen dit noodzakelijk acht). De stuurgroep beoordeelt of de doelen van het experiment worden gerealiseerd en stuurt bij indien nodig. De stuurgroep bestaat uit:
 - de directeur Bouwen en Energie van het ministerie van BZK
 - de verantwoordelijke wethouders in de Gemeenten
 - de voorzitter en penvoerder van het Consortium
- Minimaal twee keer per jaar worden ervaringen en lessen gedeeld en inspiratie opgedaan bij het daartoe meest geëigende gremium van stakeholders (zoals bijv. VNG, Energie Nederland, Netbeheer NL, NVDE, Vereniging Eigen Huis, ECW, het Nationaal Warmtefonds, Techniek NL, Bouwend Nederland, Aedes en Woonbond) ten behoeve van het ophalen van feedback en draagvlak. In ieder geval wordt gedacht aan het overleg van de uitvoeringslijn ondersteuning eigenaar-bewoners, onderdeel van het uitvoeringsoverleg van het Klimaatakkoord Gebouwde omgeving. Uitgangspunt is om te voorkomen dat er op meerdere plekken door zelfde partijen overleg wordt gevoerd over dezelfde thematiek, namelijk het ontzorgen van woningeigenaren binnen een wijkgerichte of collectieve aanpak;
- De financiële verantwoording over de besteding van de decentralisatie-uitkering verloopt via de jaarrekening van de Gemeenten.
- In de wijken zal ook periodiek feedback opgehaald worden bij de lokale bewoners (-initiatieven/-collectieven).

Artikel 7 Wijziging

- Elke Partij kan de andere Partij schriftelijk verzoeken het convenant te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle partijen.
- Partijen treden in overleg binnen een maand nadat een Partij de wens daartoe aan de andere Partij schriftelijk heeft meegedeeld.

Artikel 8 Inwerkingtreding en looptijd

Het leerexperiment start 1 maart 2021, met voorbereiding in januari en februari 2021, en loopt tot 1 januari 2024.

Regionaal Energieloket Projecten BV
[REDACTED]

Herengracht 477
1017 BS Amsterdam

Weert, 17 maart 2021

Onderwerp : Verlening projectsubsidie 2021, Bouwagenda-experiment publieke
ontzorging woningverduurzaming particulieren

Uw kenmerk : Informatie t.b.v. incidentele subsidiebeschikking aan consortium.

Ons kenmerk : 1217975/1298754

Beste heer [REDACTED]

Op 15 januari 2021 hebben wij van u een subsidieaanvraag ontvangen voor het jaar 2021 met betrekking tot de Pilot publieke ontzorging verduurzaming particulier woningen. Het betreft het document "Informatie t.b.v. incidentele subsidiebeschikking aan consortium" gedateerd d.d. 11 januari 2021 beschouwen wij als een ontvankelijke subsidieaanvraag.

Besluit

Wij hebben besloten uw aanvraag te honoreren. Dit betekent dat wij aan uw instelling voor de looptijd van het project van drie jaar een subsidie verlenen van maximaal € 397.250,00 voor activiteiten op het gebied van duurzaamheid onder de onderstaande voorschriften.

De subsidie betalen wij in één voorschot van € 397.250,00 aan u uit op rekeningnummer [REDACTED] ten name van Regionaal Energieloket Projecten B.V.

Prestaties

U ontvangt deze subsidie voor de uitvoering van de volgende activiteiten en/of prestaties:

Uitvoering van programma conform ingediende stukken, waaronder:

1. Inrichting van een gemeentelijk energieloket met aparte website, specifiek voor de geselecteerde wijk;
2. Aanspreekpunt en begeleiding klantreis voor de wijkbewoners uit naam van de gemeente gedurende de hele klantreis;

3. Modelleren van de grondgebonden seriematige woningtypen in de geselecteerde wijk;
4. Communicatie met wijkbewoners, onder andere via de in te richten website, huis aan huis post, (online) wijkbijeenkomsten etc;
5. Uitgebreide nauwkeurige woningopname voor de eerste particuliere woningeigenaren die interesse tonen, resulterend in een stappenplan conform de 80/60/40 methodiek.
6. Vertaling woningplannen naar straatplannen;
7. Ondersteuning van alle geïnteresseerde wijkbewoners bij het maken van keuzes. Zij worden aangespoord om mee te doen met een gezamenlijke inkoopactie, waarmee ze met minder moeite goed passende oplossingen en een prijsvoordeel kunnen verwachten.
8. Uitvraag aan marktpartijen. Er wordt gevraagd naar maatregelpakketten die in stappen uit te voeren zijn, of integraal met prestatiegarantie. Indien borgstelling beschikbaar is wordt een gebouwgebonden dienst uitgevraagd, inclusief gebouwgebonden financiering. De uitvraag leidt tot een geselecteerd (aantal) serviceprovider(s) en aanbieders die een 'voorkeurstempel' krijgen van de wijk.
9. Vanuit het Energieloket worden wijkbewoners geholpen bij inzicht in en afsluiten van financiering (via Warmtefonds), alsmede de aanvraag van subsidies.
10. Het uitwerken van de voorstellen en de werkvoorbereiding door de aanbieders zullen nauwgezet gevolgd en ondersteund worden door ParisProofPlan om maximale kwaliteitsborging te bereiken.
11. De uitvoering zal door de serviceprovider worden voorzien, maar voor klachten blijft het Energieloket aanspreekpunt. Ook bij de uitvoering en oplevering wordt vanuit ParisProofPlan meegekeken opdat beloofde prestaties gehaald worden.
12. De afspraken rondom nazorg lopen wederom via het Energieloket, die klanttevredenheid meet en bereidwilligheid en timing voor volgende stappen toetst.

Verslaglegging

De verleende subsidie is gericht op de inzet in Weert als onderdeel van een programma in vier gemeenten, met naast de financiering door de vier gemeenten een rijksbijdrage. Het programma loopt drie jaar, tot en met 31 december 2023. De gemeentelijke subsidie wordt volledig in het eerste jaar uitbetaald, de financiering vanuit het rijk is gericht op de inzet in de volgende jaren.

U dient uiterlijk **1 mei 2022** een voortgangsverslag bij ons aan te leveren. Uiterlijk **1 mei 2024** levert u een inhoudelijk en financieel verslag met accountsverklaring over het gehele programma bij ons aan. Dit verslag gebruiken wij om te beoordelen of u de beoogde prestaties en resultaten hebt geleverd en of u zich hebt gehouden aan de gestelde voorschriften. De uitkomst van onze beoordeling melden we u uiterlijk 1 juli 2024 in een zogenaamde beschikking tot vaststelling van de subsidie.

Voorziet u vanwege calamiteiten of overmacht deze verantwoordingsdatum niet te kunnen halen, dan dient u **vóór 1 mei 2022** respectievelijk **1 mei 2024** een schriftelijk verzoek tot uitstel in te dienen. Doet u dit niet, dan kunnen wij de subsidie ambtshalve vaststellen.

De datum van 1 juli 2024 kunnen wij alleen hanteren, indien de verslagen vóór 1 mei 2024 aangeleverd zijn. Als u de beoogde prestaties of resultaten niet hebt geleverd of zich niet hebt gehouden aan de gestelde voorschriften, kunnen wij mogelijk besluiten tot de vaststelling van een lagere subsidie.

Juridische basis

Wij baseren dit besluit op:

- De Algemene wet bestuursrecht (Awb).
- De Algemene subsidieverordening Weert 2017

U kunt de Algemene Subsidieverordening Weert 2017 raadplegen via:
www.weert.nl/verordeningen.

Bezwaar

Als u of eventuele belanghebbenden het niet eens zijn met dit besluit kan men binnen zes weken na de verzenddatum van deze brief een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij Burgemeester en wethouders van de gemeente Weert, Postbus 950, 6000 AZ Weert. Ook is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, Afdeling bestuursrecht, Postbus 950, 6040 AZ Roermond indien er een spoedeisend belang is.

Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben over deze beschikking, neemt u dan contact op met Loes Janssen, l.janssen@weert.nl,

Wij wensen u veel succes met de voorgenomen activiteiten.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Weert,

M. J.M. Meertens
gemeentesecretaris

C.C. Leppink-Schuitema
burgemeester

Bijlagen : -

Informatie tbv incidentele subsidiebeschikking aan consortium

11 januari 2020

Deze notitie verzamelt de beschikbare informatie voor aanvraag en verwerking van de incidentele subsidiebeschikking zonder wettelijke grondslag, die als voorwaarde is gesteld bij de toekenning van pilot Publieke Ontzorging aan geselecteerde 4 gemeenten. Voor het onderliggende plan wordt verwezen naar bestaande stukken, welke als bijlagen zijn toegevoegd. Nadere uitwerking van het Plan van Aanpak zal gezamenlijk afgestemd worden na start van het experiment. De bijlagen zijn op volgorde van datum gezet, waarbij de afspraken uit meest recente document altijd leidend zijn.

Bijlagen:

- I. Concept convenant Publiek Ontzorging 051220
- II. Werving pilotgemeentes voor experiment publieke ontzorging particulieren DEF 051120

1. Informatie penvoerder

De Bouwagenda die het vooronderzoek en het voorstel voor dit vervollexperiment heeft gecoördineerd zal per april van dit jaar afgerond en afgesloten worden. Dit was altijd de bedoeling van het 4 jarige programma ter stimulering van de verduurzaming van de bouwsector. Van een verlenging of directe opvolger zal geen sprake zijn. Alle onderwerpen (roadmaps en thema's) van De Bouwagenda worden zo goed mogelijk belegd bij bestaande of nieuw opgerichte partijen, zodat de verschillende opgaves wel opgepakt zullen blijven worden.

We hebben daarom met het Ministerie binnen en buiten het consortium gezocht naar geschikte partijen waar dit leerprogramma voor Publieke Ontzorging best onder zou kunnen vallen en passen. Criteria voor de zoektocht waren onafhankelijkheid (van commerciële belangen), relevante ervaring, solide organisatie met gedeelde visie en (maatschappelijke) belangen.

Buiten het consortium bleken de kerntaken en ervaringen van mogelijke partijen meestal nog te ver van het beoogde experiment. Wel willen we deze partijen actief betrekken bij het project op periodiek basis in de vorm van een inspiratie- of klankbordgroep (zie concept convenant artikel 6). Binnen het consortium hebben we geen voorkeur gegeven aan een kleine partij zoals ParisProofPlan, en vonden we partijen als TU/e en EBU minder geëigend als penvoerder vanuit hun wetenschappelijke/ educatieve en regionale rollen. Tussen Squarewise en Regionaal Energieloket viel de voorkeur op de tweede

Voor vragen en nadere toelichting kunt u zich richten tot: o.lauteslager@debouwagenda.com

vanuit hun bestaande onafhankelijke dienstverlening aan grote groep gemeentes, de omvang van hun organisatie en de rol die we aan energieloketten voor de toekomst toedichten waarvoor zij openlijk willen kennis ontwikkelen en delen. Voor het consortium en het ministerie bleek Regionaal Energieloket daarmee dus de beste keuze. Onder penvoerder wordt de partij verstaan aan wie de subsidie toegekend wordt om vervolgens te verdelen onder consortium conform opgesteld plan en offertes. Het is dus voornamelijk een administratieve en secretariële taak.

Het consortium is dus een samenwerkingsverband die het project aanneemt en uitvoert met gemeentes conform nader (en gezamenlijk) op te stellen plan aanpak. Ieder van de partijen draagt zelf verantwoordelijkheid voor zijn deel van afgesproken taken en kan deze alleen (deels) overdragen, intern of extern, bij wederzijdse instemming. Gemeentes hebben daarin ook belangrijke rollen en verantwoordelijkheden, welke op hoofdlijn in het convenant opgenomen is en we nader zullen specificeren.

Gegevens:

Statutaire naam: Regionaal Energieloket Projecten BV

Adres hoofdvestiging: Herengracht 477

Postcode: 1017BS

Plaats: Amsterdam

Inschrijfnr. KvK: 76548775

bankrekeningnr.: NL28RABO0348659164

ten name van: Regionaal Energieloket Projecten B.V.

contactpersoon: ██████████ |

voorletters: ██████

achternaam: ██████████ |

functie: Algemeen directeur

telnr.: 0651892728

email: ████████████████████

ondertekenaar(s): | ██████████ evt. samen met ██████████ (voorzitter consortium)

2. Doelstellingen

De doelen voor het leerprogramma zijn:

- Een aanpak voor totaalontzorging van particulieren via uniforme elementen (proces en instrumentarium), ingebracht door Consortium, als hypothese te testen en optimaliseren in 4 verschillende wijken.
- Lessen voor optimalisatie en opschaling hieruit openbaar te delen, gericht op de volgende hoofdvragen:

- Welke van de voorgestelde dienstverleningscomponenten zijn nodig en effectief in totaalontzorging over de gehele klantreis en wat kan geleerd worden over efficiëntie van organisatie hiervan?
- Welke inzage en informatie over woningen en mogelijkheden (op gebied van techniek, financiën en financiering), is nodig om handelingsperspectief bij verschillende (doelgroepen van) woningeigenaren te creëren?
- Welke vorm van communicatie vanuit welk aanspreekpunt is nodig om bewoners te verleiden en in staat te stellen hun woning te verduurzamen?
- Welke informatie en vraagstelling aan marktpartijen, kwaliteitsborging en vormen van prestatiegaranties dragen bij aan meer betrouwbare oplossingen en uitvoering?
- Op welke manier kan een uniforme aanpak voor andere wijken en gemeenten worden vormgegeven?

3. Aanpak op hoofdlijnen

De aanpak op hoofdlijnen is:

Het creëren van een optimale leeromgeving met de volgende uitgangspunten:

1. Gemeenten zijn belangrijk partner in het programma vanuit hun specifieke context en rol, en stellen daarvoor ieder een toegewijde en ervaren projectleider aan met (makkelijk te organiseren) mandaat;
2. Eigenaren worden nergens toe gedwongen en blijven zelf regie voeren, en verantwoordelijkheid houden, over hun woningaanpak;
3. In 4 wijken wordt een uniforme aanpak uitgeprobeerd bestaande uit:
 - a. Methodiek voor zorgvuldige opname (nulmeting) van woning en wensen
 - b. Methodiek voor rekenen aan maatregelen en stappenplannen
 - c. Methodiek voor communicatie en bewonersondersteuning via een gemeentelijk energieloket
 - d. Methodiek voor vraagbundeling en prestatiegerichte uitvraag van stappenplannen
 - e. Methodiek voor koppeling aan financieringsmogelijkheden
4. Het Consortium ontwikkelt deze uniforme aanpak door met gemeentes op iteratieve wijze;
5. Hiertoe wordt een gezamenlijk plan van aanpak uitgewerkt in Q1 2021 verdeeld in werkpakketten en rollen, met nadere specificatie van leervragen waarin de uitgangspunten aan de start zorgvuldig worden gepland en voor de vervolgstappen flexibiliteit wordt ingebouwd om iteraties te kunnen maken;
6. Lessen en ervaringen worden tussentijds ontsloten via het Kennis en Leerprogramma Aardgasvrije Wijken, conform nader te bepalen communicatiestrategie uit het plan van aanpak;
7. Minimaal twee keer per jaar ervaringen en lessen delen bij het daartoe meest geëigende gremium van stakeholders (zoals bijv. VNG, Energie Nederland, Netbeheer NL, NVDE, Vereniging Eigen Huis, ECW, Warmtefonds, Techniek NL, Bouwend Nederland, Aedes en Woonbond) ten behoeve van het ophalen van feedback en draagvlak.

4. Activiteiten in stappenplan

Het experiment wordt beschreven aan de hand van het georganiseerd proces in een denkbeeldige wijk. Deze wordt hieronder stapsgewijs beschreven, maar kan in de praktijk ook andere volgordes doorlopen en nog wijzigen als gevolg van nadere uitwerking zoals bedoeld onder 3.5.

0. Na selectie van pilotgemeenten met wijk (conform voorwaarden en criteria), wordt de uitkering in gemeentefonds verzorgd en dienen de gemeenten op hun beurt een incidentele subsidiebeschikking aan het consortium toe te kennen, waarna het project kan starten met de opzet van een gedetailleerder plan van aanpak.
1. Dan wordt eerst een gemeentelijk energieloket ingericht met aparte website-informatie (gemeentelijk digitaal platform) van deze experimentele wijkaanpak.
2. Het energieloket wordt bemand door het Regionaal Energieloket en fungeert als enige aanspreekpunt voor de wijkbewoners uit naam van de gemeente gedurende de hele klantreis. (optioneel: Het Regionaal Energieloket ontsluit via hun Digitaal Platform de uitgebreide mogelijkheden van Woonconnect waarmee bewoners de verduurzamingsmogelijkheden voor hun eigen woning visueel en financieel kunnen beoordelen).
3. De betreffende woningtypes in de wijk worden door TU/e gemodelleerd en doorgerekend conform hun Rekenkern 3.0 (dynamisch simulatiemodel op uurbasis), die daarvoor een verdere doorontwikkeling behoeft. Het model geeft voor toekomstige warmteoplossing de meest kosten-efficiënte combinatie van maatregelen en mogelijkheden weer, in een zeer realistische en nauwkeurige weergave en rekening houdend met gezondheid (goede ventilatie) en comfort (geen oververhitting in zomer en onderverhitting in winter).
4. Via de speciale website en huis aan huis post worden wijkbewoners geïnformeerd ter bewustwording en oriëntatie. Ook zullen er (online) wijkbijeenkomsten georganiseerd worden om het bereik en de bekendheid te maximaliseren, alsmede vragen en zorgen te kunnen beantwoorden.
5. De eerste particuliere woningeigenaren die interesse tonen, krijgen door het Energieloket een nauwkeurige woningopname aangeboden. Deze wordt door ParisProofPlan uitgevoerd zodanig dat de bewoner een eigen stappenplan conform de 80/60/40 methodiek kan maken. De voorgeschreven maatregelen hieruit corresponderen met de uitkomst van de doorontwikkelde rekenkern van de TU/e.
6. Op basis van de individuele woningplannen maakt ParisProofPlan vervolgens straatplannen op, waarmee de burens door het Energieloket geïnformeerd en verleid kunnen worden om zelf ook mogelijkheden en plannen te onderzoeken.
7. Alle geïnteresseerde wijkbewoners zullen door het Energieloket geïnformeerd en ondersteund worden bij het maken van keuzes. Zij worden aangespoord om mee te doen met een gezamenlijke inkoopactie, waarmee ze met minder moeite goed passende oplossingen en een prijsvoordeel kunnen verwachten. Bij een bepaalde massa wordt een uitvraag voorbereid (zie stap 8), waarbij ook bewoners als jury optreden. Inkoop van eenvoudige maatregelen wordt eveneens separaat aangeboden via het loket, voor mensen om zelf te regelen.
8. Alle projectpartners brengen hun kennis bijeen om te komen tot een uitvraag aan marktpartijen. Er wordt gevraagd naar maatregelpakketten die in stappen uit te voeren zijn, of integraal met prestatiegarantie. Indien borgstelling beschikbaar is wordt een gebouwgebonden dienst uitgevraagd, inclusief gebouwgebonden financiering. De uitvraag leidt tot een geselecteerd (aantal) serviceprovider(s) en aanbieders die een 'voorkeursstempel' krijgen van de wijk.
9. Vanuit het Energieloket worden wijkbewoners geholpen bij inzicht in en afsluiten van financiering (via Warmtefonds), alsmede de aanvraag van

subsidies.

10. Het uitwerken van de voorstellen en de werkvoorbereiding zullen nauwgezet gevolgd en ondersteund worden door ParisProofPlan om maximale kwaliteitsborging te bereiken.
11. De uitvoering zal door de serviceprovider worden voorzien, maar voor klachten blijft het Energieloket aanspreekpunt. Ook bij de uitvoering en oplevering wordt vanuit ParisProofPlan meegekeken opdat beloofde prestaties gehaald worden.
12. De afspraken rondom nazorg lopen wederom via het Energieloket, die klanttevredenheid meet en bereidwilligheid en timing voor volgende stappen toetst.

5. Resultaten

Het succes van dit experiment wordt niet primair afgemeten op basis van de hoeveelheid woningen die een renovatiestap ondergaan en/of de CO₂-besparing die daarmee gepaard gaat. Het beoogt resultaat van dit experiment is om:

- Antwoord te krijgen op de hoofdvraag en 11 subvragen (nader te definiëren)
- De genoemde instrumenten en blauwdrukken op te leveren (nader te definiëren)

Leervragen, instrumentarium en blauwdrukken zullen nader gedefinieerd worden met elkaar in het nog op te stellen gedetailleerde Plan van Aanpak.

Hoofdvraag:

Wat zijn de kansen en het opschalingsperspectieven van een totaalontzorgingsaanbod ontwikkeld en getoetst in een wijkaanpak met een aantal koplopers uit de branche vanuit een publieke rol?

Subvragen:

1. Is het energieloket geschikt om de hele klantreis te ondersteunen?
2. Biedt een gedetailleerder rekenmodel meer zekerheid tot keuzes?
3. Leidt een stappenmethodiek met duidelijk einddoel tot meer handelingsperspectief?
4. Weten straatplannen burens te verleiden om zelf plannen te maken?
5. Biedt het rekenmodel en de straatplannen een methode tot classificering en standaardisatie?
6. Doen bewoners mee met een georganiseerde collectieve inkoop/ aanbesteding voor stappenplannen?
7. Levert een prestatiegarantie op comfort en energie meer conversie op?
8. Is gebouwgebonden financiering een gewenst alternatief voor een persoonlijke lening?
9. Is deze vorm van totaalontzorging ook geschikt om niet-kunners en niet-willers mee te nemen?
10. Biedt deze vorm van totaalontzorging ook handelingsperspectief aan gemeentes?
11. Zijn bouwpartijen geholpen bij deze vorm van totaalontzorging?

Instrumenten en blauwdrukken

- A. Kwaliteitscriteria energieloketten V2.0
- B. Doorontwikkeling light versie Rekenkern 3.0
- C. Methodiek voor stappenplannen en woningopname
- D. Methodiek voor straatplannen
- E. Blauwdruk voor bundeling, uitvraag, selectie en contractering
- F. Blauwdruk prestatiegarantie en kwaliteitsborging
- G. Uitwerking GGF via kwalitatief recht

6. Begroting

De begroting voor het totale experiment was gebaseerd op 3 pilotgemeenten. Op verzoek van het ministerie is er een 4^e pilotgemeente aan de definitieve selectie toegevoegd, waarvoor een verruiming van het budget mogelijk is gemaakt. Onderstaand worden de projectcijfers toegelicht, en in de tabel is een globale inschatting van de activiteiten opgenomen (nov '20). Deze zal echter aan de hand van het nader uit te werken gezamenlijke plan van aanpak nog dienen te worden aangepast, binnen deze gestelde kaders.

Bedragen incl btw	totaal	per gemeente
Projectbudget 3 pilotgemeenten:	€4.848.000,-	€1.616.000,-
Projectbudget 4 pilotgemeenten:	€6.060.000,-	€1.515.000,-
Bestaande uit:		
Decentralisatie uitkering:	€2.790.000,-	€697.500,-
tbv gemeenten	€1.200.000,-	€300.000,-
tbv consortium*	€1.590.000,-*	€397.500,-*
aanvullende BZK subsidie consortium:	<u>€3.270.000,-**</u>	
totaal:	€6.060.000,-	

*Het budget tbv het consortium dat via het gemeentefonds is uitgekeerd, dient via een incidentele subsidiebeschikking zonder wettelijke grondslag aan de penvoerder te worden toegekend door de pilotgemeenten.

**Dit budget wordt pas in de loop van 2021 beschikbaar gesteld, in nader vast te stellen verdeling over jaar 1, 2 en 3.

Gemeenten zijn formeel geen verantwoording verschuldigd aan het Rijk over besteding van de decentralisatie-uitkering.

Voor vragen en nadere toelichting kunt u zich richten tot: o.lauteslager@debouwagenda.com

bedragen incl BTW	jaar 1						jaar 2						jaar 3						totaal
		pers	u/wk	wk/j	€/u	totaal		pers	u/wk	wk/j	€/u	totaal		pers	u/wk	wk/j	€/u	totaal	
4x Pilotgemeente	bijdrage BZK					€ 400.000	Bijdrage BZK					€ 400.000	Bijdrage BZK					€ 400.000	€ 1.200.000
administratie en secretariaat					pm	€ 75.800					pm	€ 75.800					pm	€ 75.800	€ 227.400
Bouwagenda/ Squarewise	voorbereiding en management project						management project, focus leervragen en blauwdrukken						management project, focus resultaten, opschaling en borging						
		2	28	45	€ 133,10	€ 335.412		2	28	45	€ 133,10	€ 335.412		2	28	45	€ 133,10	€ 335.412	€ 1.006.236
TU e	Uitwerking light versie Rekenkern Invoer woningtypes						Uitwerking model en controleren stappenplannen						Oplevering en tips opschaling model						
		1,5	40	45	€ 121,00	€ 326.700		1,5	36	45	€ 121,00	€ 294.030		1,5	12	45	€ 121,00	€ 98.010	€ 718.740
Regionaal Energieloket	Opzet loket, website, buurtbijeenkomsten, communicatie, activeren straten						Ondersteuning keuzes, bundeling, helpdesk communicatie uitvraag						Helpdesk, klachtenservice, monitoring, blauwdrukken						
		1,5	56	45	€ 121,00	€ 457.380		1,5	56	45	€ 121,00	€ 457.380		1,5	56	45	€ 121,00	€ 457.380	€ 1.372.140
ParisProofPlan	Inbreng methodes en ontwikkeling woningopnames woningplannen straatplannen						Ondersteuning keuzes, bundeling, kwaliteitstborging in uitvraag						Hulp bij kwaliteitsborging uitvoering en oplevering blauwdrukken						
		2	30	45	€ 121,00	€ 326.700		2	24	45	€ 121,00	€ 261.360		2	24	45	€ 121,00	€ 261.360	€ 849.420
Economic Board Utrecht	Doorontwikkelen contracten, garanties, borgstelling en (GGF) financiering						Uitvraag en selectie begeleiden, financiering ontsluiten						kwaliteitsborging en oplevering blauwdrukken						
		1,5	30	45	€ 121,00	€ 245.025		1,5	30	45	€ 121,00	€ 245.025		1,5	24	45	€ 121,00	€ 196.020	€ 686.070
						€ 2.167.017						€ 2.069.007						€ 1.823.982	€ 6.060.006

Voorstel vervolg experiment Publieke Ontzorging

november 2020

Deze notitie is gericht aan gemeentes ten behoeve van de werving en selectie van 3 wijken voor een vervolgexperiment van publieke ontzorging, als uitkomst en aanbeveling van een vooronderzoek dat De Bouwagenda met projectpartners uitvoerde op verzoek van het ministerie van BZK.

Het vooronderzoek

De Bouwagenda heeft van mei tot november voor-onderzoek gedaan naar de noodzaak en mogelijkheden voor Publieke Ontzorging, vanuit de hypothese dat de klimaatdoelstellingen van Parijs en het Klimaatakkoord in de sector van particuliere woningeigenaren (totaal 4,5 miljoen particuliere woningen CO2 neutraal en aardgasvrij voor 2050) niet gehaald zullen worden zonder vergaande ontzorging vanuit een publieke rol.

Er is gezocht naar de elementen waaruit totaalontzorging moet bestaan (WAT), naar de verdeling tussen publiek en private rollen (HOE) en naar waar de organisatie van deze ontzorging belegd kan worden (WIE).

Het vooronderzoek is verdeeld in verschillende sporen en met geselecteerde partners uitgevoerd:

- **Ministerie van BZK;** opdrachtgever en afstemming met overige ontzorgingsthema's uit het Klimaatakkoord.
- **Squarewise;** Onderzoek naar lopende initiatieven en bewonersbehoeften met synthese van huidig vraag en aanbod.
- **TU Eindhoven;** Ontwikkeling van dynamisch parametrisch rekenmodel waarmee per wijk-oplossingen en per gebruiker een op maat gemaakt optimaal renovatie-pakket wordt vastgesteld (kosten-optimaal, comfortabel en gezond).
- **ParisProofPlan;** Ontwikkeling van methodiek voor stappenplannen en straatplannen richting helder einddoel op basis van een zorgvuldige woningopname.
- **Regionaal Energieloket;** Het Regionaal Energieloket (uitvoeringorganisatie van energieloketten voor 50 gemeentes en 3mio inwoners) deelt hun ervaringen met vergaand geoptimaliseerde communicatie en ontzorging in wijken als eerste aanspreekpunt voor bewoners.
- **Economic Board Utrecht;** Opschaling van concessiemodel uit Amersfoort dat met vergaande totaalontzorging (inclusief gebouwgebonden financiering) in de praktijk experimenteert.
- **De Bouwagenda;** Projectmanagement en uitwerking van synthese tussen sporen die leiden tot aanbevelingen en suggestie voor vervolgexperiment en organisatie.

De resultaten van het vooronderzoek worden nog uitgewerkt, maar in algemeenheid trekken wij de volgende conclusies:

1. Het bestaande ontzorgingsaanbod is niet integraal (onvoldoende kwaliteit), waardoor de voortgang richting klimaatdoelstellingen niet geborgd is.
2. Niet alle stappen uit de klantreis worden aangeboden (onvolledig), waardoor mensen afhaken.
3. Niet alle behoeften van particulieren worden bevredigd (niet passend), waardoor men angst heeft verkeerde keuzes te maken en nog niet optimaal verleid wordt.

We voegen daaraan de volgende constatering toe:

4. Het gaat nog niet snel genoeg met het aantal renovaties (planningsuitdaging).
5. Integraal verduurzamingsaanbod is nog niet makkelijk betaalbaar uit de vermeden energierekening (uitdaging met haalbaarheid).
6. Nog lang niet iedereen kan mee in de energietransitie vanuit financiële belemmeringen of andere prioriteiten (uitdaging met inclusiviteit).

Het is daarmee wat ons betreft aannemelijk gemaakt dat er, naast alle lopende initiatieven, onafhankelijke totaalontzorging nodig is, totdat de markt zelfstandig kan opereren en dit zelf kan invullen.

Deze ontzorging is niet alleen gericht op de particuliere woningeigenaar, maar ook op gemeentes en de bouwsector die gezamenlijk nieuwe vraag en aanbod hebben te ontwikkelen, waarbij risico's niet allemaal op burgers kunnen worden afgewend.

Hiervoor is een (tijdelijke) publieke rol gewenst die zich kan evolueren van een ontwikkelende taak naar een voorschrijvende taak. Gezocht wordt naar organisaties die dat op zich kunnen nemen of moeten worden opgericht. Duidelijk is dat geen enkele organisatie hiervoor geëquipeerd is, en dus in staat gesteld moeten worden om dit te doen.

De Bouwagenda beveelt daarom aan om een experiment in te richten als concrete vervolgstap vanuit de samengestelde diensten en partijen verbonden aan het onderzoek. Deze kunnen de publieke ontwikkelende rol tijdelijk invullen.

Het experiment

In het hieronder beschreven experimentvoorstel staat ontwikkeling en leren centraal, waaruit methodes en blauwdrukken komen die voor bredere opschaling toegepast kunnen worden. Ontwikkeling vergt de betrokkenheid van koploper expertise, die geborgd is dankzij de multidisciplinaire kennis en ervaring van de voorgestelde projectpartners.

Hoofdvraag:

Wat zijn de kansen en opschalingsperspectieven van een totaalontzorgingsaanbod voor particuliere woningeigenaren vanuit een publieke rol?

Aangezien we starten vanuit individuele woningen in hun specifieke context kan ook de individuele route profiteren van het beschreven ontzorgingsmodel. Desondanks zetten we in op het toetsen van een collectieve aanpak in een wijk, omdat dit de opgave begrenst en inkoopvoordelen zou moeten opleveren. Idealiter voeren we het experiment in drie verschillende wijken uit, om zowel enige efficiëntie in overhead te bereiken, alsook variatie te introduceren en vergelijkingsmateriaal te verkrijgen waaruit relevante lessen te halen zijn.

Het experiment wordt beschreven aan de hand van het georganiseerd proces in een denkbeeldige wijk. Deze wordt hieronder stapsgewijs beschreven, maar kan in de praktijk ook andere volgordes doorlopen.

1. Na selectie van een geschikte gemeente met wijk (zie voorwaarden en criteria), wordt eerst een gemeentelijk energieloket ingericht met aparte website-informatie (gemeentelijk digitaal platform) van deze experimentele wijkaanpak.
2. Het energieloket wordt bemand door het Regionaal Energieloket en fungeert als enige aanspreekpunt voor de wijkbewoners uit naam van de gemeente gedurende de hele klantreis. (optioneel: Het Regionaal Energieloket ontsluit via hun Digitaal Platform de uitgebreide

mogelijkheden van Woonconnect waarmee bewoners de verduurzamingsmogelijkheden voor hun eigen woning visueel en financieel kunnen beoordelen).

3. De betreffende woningtypes in de wijk worden door TU/e gemodelleerd en doorgerekend conform hun Rekenkern 3.0 (dynamisch simulatiemodel op uurbasis), die daarvoor een verdere doorontwikkeling behoeft. Het model geeft voor toekomstige warmteoplossing de meest kosten-efficiënte combinatie van maatregelen en mogelijkheden weer, in een zeer realistische en nauwkeurige weergave en rekening houdend met gezondheid (goede ventilatie) en comfort (geen oververhitting in zomer en onderverhitting in winter).
4. Via de speciale website en huis aan huis post worden wijkbewoners geïnformeerd ter bewustwording en oriëntatie. Ook zullen er (online) wijkbijeenkomsten georganiseerd worden om het bereik en de bekendheid te maximaliseren, alsmede vragen en zorgen te kunnen beantwoorden.
5. De eerste particuliere woningeigenaren die interesse tonen, krijgen door het Energieloket een nauwkeurige woningopname aangeboden. Deze wordt door ParisProofPlan uitgevoerd zodanig dat de bewoner een eigen stappenplan conform de 80/60/40 methodiek kan maken. De voorgeschreven maatregelen hieruit corresponderen met de uitkomst van de doorontwikkelde rekenkern van de TU/e.
6. Op basis van de individuele woningplannen maakt ParisProofPlan vervolgens straatplannen op, waarmee de burens door het Energieloket geïnformeerd en verleid kunnen worden om zelf ook mogelijkheden en plannen te onderzoeken.
7. Alle geïnteresseerde wijkbewoners zullen door het Energieloket geïnformeerd en ondersteund worden bij het maken van keuzes. Zij worden aangespoord om mee te doen met een gezamenlijke inkoopactie, waarmee ze met minder moeite goed passende oplossingen en een prijsvoordeel kunnen verwachten. Bij een bepaalde massa wordt een uitvraag voorbereid (zie stap 8), waarbij ook bewoners als jury optreden. Inkoop van enkelvoudige maatregelen wordt eveneens separaat aangeboden via het loket, voor mensen om zelf te regelen.
8. Alle projectpartners brengen hun kennis bijeen om te komen tot een uitvraag aan marktpartijen. Er wordt gevraagd naar maatregelpakketten die in stappen uit te voeren zijn, of integraal met prestatiegarantie. Indien borgstelling beschikbaar is wordt een gebouwgebonden dienst uitgevraagd, inclusief gebouwgebonden financiering. De uitvraag leidt tot een geselecteerd (aantal) serviceprovider(s) en aanbieders die een 'voorkeurstempel' krijgen van de wijk.
9. Vanuit het Energieloket worden wijkbewoners geholpen bij inzicht in en afsluiten van financiering (via Warmtefonds), alsmede de aanvraag van subsidies.
10. Het uitwerken van de voorstellen en de werkvoorbereiding zullen nauwgezet gevolgd en ondersteund worden door ParisProofPlan om maximale kwaliteitsborging te bereiken.
11. De uitvoering zal door de serviceprovider worden voorzien, maar voor klachten blijft het Energieloket aanspreekpunt. Ook bij de uitvoering en oplevering wordt vanuit ParisProofPlan meegekeken opdat beloofde prestaties gehaald worden.
12. De afspraken rondom nazorg lopen wederom via het Energieloket, die klanttevredenheid meet en bereidwilligheid en timing voor volgende stappen toetst.

Experimentdoelen

Om de doelen en verwachtingen rondom het experiment te verhelderen, zetten we in onderstaande tabel de leervragen, aannames en daaruit volgende concrete aanpak met succesindicatoren uiteen die we in het project gezamenlijk nader willen definiëren.

#	Leervraag	Aanname	Wijze van testen	Te ontwikkelen instrument/ blauwdruk	Wanneer tevreden?
1.	Is het energieloket geschikt om de hele klantreis te ondersteunen?	Bewoners willen 1 onafhankelijk aanspreekpunt	Enquête onder wijkbewoners	Kwaliteitscriteria energieloketten v2.0	%Klanttevredenheid
2.	Biedt een gedetailleerder rekenmodel meer zekerheid tot keuzes?	Gezondheid, comfort, gebruiksinvloed en energiebesparing wil men nauwkeurig weten	Keukentafelgesprekken	Doorontwikkeling light versie Rekenkern 3.0	%Klanttevredenheid
3.	Leidt een stappenmethodiek met duidelijk einddoel tot meer handelingsperspectief?	Bewoners hebben duidelijkheid over einddoel nodig en willen zelf regie voeren	Aantal gemaakte stappenplannen en uitvragen	Methodiek voor stappenplannen en woningopname	X% van betrokken bewoners maakt plan
4.	Weten straatplannen burens te verleiden om zelf plannen te maken?	Een voorbeeld uit buurt werkt stimulerend	Metten van stappenplannen uit straatplannen	Methodiek voor straatplannen	X% deelname via straatplan
5.	Biedt het rekenmodel en de straatplannen een methode tot classificering en standaardisatie?	Nauwkeurige modellen kunnen een veelheid aan variaties herleiden tot classificatie va maatregelen	Analyse van bundeling van stappenplannen	Doorontwikkeling light versie Rekenkern 3.0 en methodiek voor stappenplannen	Mate van zelfde soort pakketten gekozen
6.	Doen bewoners mee met een georganiseerde collectieve inkoop/aanbesteding voor stappenplannen?	Het organiseren van een uitvraag en selectie ontzorgt bewoners en levert ze prijsvoordeel	Collectieve en individuele inkoop aanbieden en vergelijken	Blauwdruk voor bundeling, uitvraag, selectie en contractering	Mate van deelname in aanbesteding
7.	Levert een prestatiegarantie op comfort en energie meer conversie op?	Een prestatiegarantie maakt een aanbod betrouwbaarder	Metten van prestatiegegarandeerd aanbod gekozen uit totaal	Blauwdruk prestatiegarantie en kwaliteitsborging	X% prestatiegegarandeerd aanbod gekozen
8.	Is gebouwgebonden dienstverlening een gewenst alternatief voor een persoonlijke lening?	Bewoners willen/kunnen geen extra persoonlijke leningen	Metten van (interesse voor) GGF versus persoonlijke lening	Uitwerking GGF via kwalitatief recht	X% GGF versus persoonlijke leningen
9.	Is deze vorm van totaalontzorging ook geschikt om niet-kunners en niet-willers mee te nemen?	Niet-kunners en niet-willers doen niet/ moeilijk mee met woningverduurzaming	Doelgroepsegmentatie aanbrenge en conversie meten		X% niet-kunners dat de woning verduurzaamt - X% niet-willers dat de woning verduurzaamt

10.	Biedt deze vorm van totaalontzorging ook handelingsperspectief aan gemeentes?	Gemeentes hebben moeite een aanpak te bepalen	Enquête onder gemeentes		Mate waarin de gemeentes aangeven dat deze vorm van totaalontzorging helpt in de wijkaanpak
11.	Zijn bouw- en installatiepartijen geholpen bij deze vorm van totaalontzorging?	De bouwketen kan nog geen integrale prestaties leveren	Enquête onder deelnemers van aanbesteding		Mate waarin de bouwpartijen aangeven dat zij geholpen zijn bij deze vorm van totaalontzorging

Planning en rolverdeling

Het doorlopen van een volledige klantreis in een wijkaanpak op de hiervoor beschreven manier is nieuw. Uit ervaringen met ambitieuze renovatieplannen onder particulieren is duidelijk dat de processen vaak langer duren dan gedacht in iedere fase en om uiteenlopende redenen. We gaan daarom uit van een minimale looptijd van 3 jaar, waarbij de volgende grove indeling in activiteiten wordt aangehouden corresponderend met de klantreis (Let op; in de praktijk kunnen stappen ook in andere volgorde genomen worden):

Fase 1

Vorbereiding experiment (modelleren van woningen, opzet van website), bewustwording (online en offline informatieverstrekking), oriëntatie (woningplannen en straatplannen) en start besluitvorming (eigen stappenplannen en financieringsmogelijkheden)

Door: Regionaal Energieloket, TUE, ParisProofPlan, EconomicBoardUtrecht

Fase 2

Vervolg besluitvorming (vorbereiding uitvraag, collectieve inkoop/ aanbesteding), financiering (contractering en subsidiering)

Door: Regionaal Energieloket, TUE, ParisProofPlan, EconomicBoardUtrecht

Fase 3

Def besluitvorming (selectie serviceprovider(s), uitwerking van aanbod), uitvoering (werkvoorbereiding, renovatie, oplevering), start ervaren (monitoring)

Door: Regionaal Energieloket, TUE, ParisProofPlan, EconomicBoardUtrecht

Projectmanagement gericht op samenwerking binnen en buiten het team, de leervragen, levering van blauwdrukken en opschaling wordt uitgevoerd door De Bouwagenda en Squarewise.

Voorwaarden en criteria deelnemende gemeentes

Voor deelname in dit experiment zijn we op zoek naar maximaal drie gemotiveerde gemeentes met geschikte wijken, en worden de volgende criteria gesteld, die deels hard zijn (vereisten) en deels zacht (wensen):

Harde criteria

1. Bereidheid en motivatie om met genoemde partijen het beschreven experimentplan uit te voeren, en lessen landelijk en openbaar te delen.
2. Bereidheid tot het verstrekken van een incidentele subsidiebeschikking zonder wettelijke grondslag op basis van collegebesluit voor een deel van het aan het gemeentefonds uitgekeerde budget t.b.v. het expertteam
3. Geen lopende proeftuinwijk uit het Programma Aardgasvrije Wijken
4. Geen voorzien MT of HT warmtenet (>50 graden), als warmteoplossing voor de toekomst
5. Wijk met voornamelijk grondgebonden en soortgelijke woningen tussen 1950-1995
6. Wijk waarin alle doelgroepen van willers, kunners en niet-kunners/-willers vertegenwoordigd zijn
7. Bereidheid tot "in kind" cofinanciering vanuit gemeente t.b.v. inzet personeel om de interne processen en condities te versoepelen, lessen op te nemen en landelijk te verspreiden
8. Een ervaren en toegewijde projectleider vanuit de gemeente voor het experiment

Zachte criteria

9. Bereidheid tot verlening van borgstelling voor gebouwgebonden financiering (onder voorbehoud instemming gemeenteraad)
10. Een bevlogen wethouder met persoonlijke ambities en betrokkenheid bij het project
11. Voorkeur voor wijken met een transitievisie warmte met aardgasvrije transitie voor 2030, uitgesloten de varianten benoemd onder criterium 2 en 3
12. Een corporatie in de wijk die een gecombineerde aanpak tussen huur en koop wenst te experimenteren
13. Een actieve bewonerscoöperatie in de wijk
14. Beschikbaarheid over aanvullende gemeentelijke verduurzamingssubsidies voor particulieren

Bekostiging van experiment

Voor de begeleiding van dit experiment (proceskosten) komt budget beschikbaar vanuit het ministerie van BZK, deels in de vorm van een decentralisatie uitkering via het gemeentefonds, en deels in de vorm van een subsidie. Uit dit budget kan het hierboven beschreven expertteam bekostigd worden gedurende 3 jaar, en is er een bijdrage voor gemeentelijke inzet begroot.

Dit betekent dat een geselecteerd gemeente een uitkering in het gemeentefonds ontvangt, waarvan ca. 75% via een incidentele subsidiebeschikking zonder wettelijke grondslag op basis van collegebesluit aan het expertteam beschikt moet worden vanuit de gemeente. Dit is een harde voorwaarde voor deelname en start uitvoering.

Er is uit dit budget geen deel voor subsidie op verduurzamingsmaatregelen voor woningeigenaren beschikbaar. Hiervoor zullen bestaande landelijke of lokale subsidieregelingen gebruikt kunnen worden.

Werving- en selectieprocedure

De zoektocht naar drie geschikte en gemotiveerde gemeentes wordt vanuit het expertteam ingevuld door proactieve benadering van gemeentes en functionarissen uit het netwerk. Daarnaast is de oproep hiervoor openbaar aangekondigd in de nieuwsbrief van het Programma Aardgasvrije Wijken.

Van geïnteresseerde gemeentes wordt een korte schriftelijke reactie verwacht waarin op de harde en zachte criteria wordt ingegaan. Een bevestiging op de harde criteria volstaat met een toelichting van de gekozen wijk, met een korte toelichting voor elk van de 14 criteria.

Voor vragen en nadere toelichting kunt u zich richten tot: o.lauteslager@debouwagenda.com

Per uiterlijk vrijdag 13 november 17:00uur dienen aanmeldingen en reacties binnen te zijn op emailadres o.lauteslager@debouwagenda.com, in verband met tijdige uitkering op basis van de decembercirculaire.

In week 47 zullen 3 gemeentes worden bekendgemaakt, waarvan de criteria zijn getoetst en vergeleken op geschiktheid en onderlinge variatie. Het expertteam en het ministerie zullen de selectie maken, op basis van de toezeggingen en type wijken.

Resultaten

Het succes van dit experiment wordt niet primair afgemeten op basis van de hoeveelheid woningen die een renovatiestap ondergaan en/of de CO2-besparing die daarmee gepaard gaat. Het beoogde resultaat van dit experiment is:

- Antwoord te krijgen op de hoofdvraag en 11 subvragen
- De genoemde instrumenten en blauwdrukken op te leveren

Met deze resultaten zetten we een volgende stap in de zoektocht naar juiste ontzorging van particuliere eigenaren die uiteindelijk betaalbaar en inclusief is en de eigenaar weet te verleiden. Hiermee kan een steeds effectiever en efficiënter vervolg georganiseerd worden. Dit betekent ook dat de kosten van dit experiment niet representatief zijn voor de toekomstige aanpak, maar als ontwikkeling dienen te worden beschouwd. Met inzicht op onderstaande resultaten kan de driehoek van particulieren, aanbieders en gemeentes zich steeds verder professionaliseren.

Hoofdvraag:

Wat zijn de kansen en het opschalingsperspectieven van een totaalontzorgingsaanbod ontwikkeld en getoetst in een wijkaanpak met een aantal koplopers uit de branche vanuit een publieke rol?

Subvragen:

1. Is het energieloket geschikt om de hele klantreis te ondersteunen?
2. Biedt een gedetailleerder rekenmodel meer zekerheid tot keuzes?
3. Leidt een stappenmethodiek met duidelijk einddoel tot meer handelingsperspectief?
4. Weten straatplannen burens te verleiden om zelf plannen te maken?
5. Biedt het rekenmodel en de straatplannen een methode tot classificering en standaardisatie?
6. Doen bewoners mee met een georganiseerde collectieve inkoop/ aanbesteding voor stappenplannen?
7. Levert een prestatiegarantie op comfort en energie meer conversie op?
8. Is gebouwgebonden dienstverlening een gewenst alternatief voor een persoonlijke lening?
9. Is deze vorm van totaalontzorging ook geschikt om niet-kunners en niet-willers mee te nemen?
10. Biedt deze vorm van totaalontzorging ook handelingsperspectief aan gemeentes?
11. Zijn bouwpartijen geholpen bij deze vorm van totaalontzorging?

Instrumenten en blauwdrukken

- A. Kwaliteitscriteria energieloketten V2.0
- B. Doorontwikkeling light versie Rekenkern 3.0
- C. Methodiek voor stappenplannen en woningopname
- D. Methodiek voor straatplannen
- E. Blauwdruk voor bundeling, uitvraag, selectie en contractering
- F. Blauwdruk prestatiegarantie en kwaliteitsborging
- G. Uitwerking GGF via kwalitatief recht

Van: [redacted] (minbzk.nl)

Verstuurd: Thu, 26 Nov 2020 17:11:34 +0100

Aan: [redacted]

Cc: 'o [redacted]

Onderwerp: Selectie gemeenten vervollexperimenten publieke ontzorging De Bouwagenda

Geachte [redacted]

Het afgelopen jaar heeft De Bouwagenda op verzoek van het ministerie van BZK een aanpak voor 'publieke ontzorging van particuliere woningeigenaren' onderzocht. Dit tegen de achtergrond dat we met elkaar nog zoekende zijn hoe overheid en markt moeten samenwerken om een ontzorgend aanbod te realiseren binnen een aardgasvrije wijkaanpak, en dat gemeenten uiteindelijk behoefte zullen hebben aan beproefde aanpakken hiervoor. De volgende stap is om de voorgestelde aanpak in de praktijk te toetsen en door te ontwikkelen, met als doel een opschaalbaar model voor totaalontzorging binnen een wijkaanpak te creëren dat ook door andere gemeenten breed kan worden toegepast.

BZK geeft De Bouwagenda gevraagd hiervoor gemeenten/wijken te werven en een advies uit te brengen voor selectie van drie of vier gemeenten/wijken. In verband met de naderende deadlines voor de Decembercirculaire moest dit bijzonder snel en was er voor geïnteresseerde gemeenten weinig tijd om een voorstel in te dienen. Negen gemeenten dienden een volledig voorstel in. Inmiddels zijn de voorstellen beoordeeld en is de selectie gemaakt. Met deze mail informeer ik u graag over het beoordelingsproces en de uitkomst.

Werving heeft plaatsgevonden via openbare aankondiging in de nieuwsbrief van het Programma aardgasvrije Wijken en vervolgens via eigen netwerken. De negen indieningen zijn door zeven experts beoordeeld op 14 harde en zachte criteria, welke omschreven waren in de notitie 'werving voor experiment publieke ontzorging particulieren'. Ook zijn de voorstellen gescoord op motivatie, experimenteerruimte, ervaring en opschalingsperspectief. Hieruit is een shortlist van zes gemeenten ontstaan waarvoor extra informatie is opgevraagd over wijken, woningen en bewoners, over motivatie en ambitie alsmede over verwachtingen.

Komen tot een definitieve selectie bleek niet gemakkelijk: bij iedere gemeente waren valide argumenten voor en tegen opname in het experiment te geven. BZK heeft het advies van De Bouwagenda en betrokken haar partners voor de selectie overgenomen. Het zijn de volgende vier gemeenten geworden: **Veldhoven, Leusden, Emmen en Weert** (in willekeurige volgorde).

Gefeliciteerd, uw gemeente is dus geselecteerd. Korte argumentatie van het team:

Passende gemeentelijke strategie, ervaring en motivatie voor experimenteren, echter veel 2 onder 1 kap en vrijstaande woningen in Heiligenbuurt. Daarentegen zijn deze wel representatief voor Limburg. Er zullen nadere afspraken gemaakt moeten worden over het aantal verschillende woningtypen dat meegenomen kan worden in het experiment.

Wij danken u nogmaals hartelijk voor de tijd en moeite die u in het voorstel heeft gestoken en wensen u veel succes bij de ontwikkeling en uitvoering van uw wijkaanpakken.

Hartelijke groet,
mede namens De Bouwagenda en betrokken partners,

[redacted]
Directeur Bouwen en Energie

-

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Voorstel Pilot Heiligenbuurt Gemeente Weert

Dit document betreft de schriftelijke reactie van de gemeente Weert op de oproep van de Bouw Agenda voor het project Vervolg Experiment Publieke ontzorging. In dit document wordt een voorstel gedaan voor een wijk/buurt in de gemeente Weert. Hiervoor wordt ingegaan op de harde en zachte criteria die gesteld zijn in het projectvoorstel.

Aanleiding en kader

De Bouwagenda en haar partners zien de noodzaak om de onafhankelijke totaalontzorging op het gebied van de verduurzamen en isoleren van woningen aan te zwengelen. De stelling is dat de markt nog niet geheel klaar is voor ontzorging van burgers en dat daardoor de transitie naar een duurzamere woonomgeving te langzaam gaat. Het initiatief is een experiment om de publieke sector een (tijdelijke) rol te geven in dit proces (het leren en voordoen hoe het kan). Daarna kan de publieke sector zich terug trekken en zich richten op een voorschrijvende taak. De samenwerkende partijen nemen deze publieke rol tijdelijk op zich. Hiervoor zoeken zij 3 pilot wijken om het experiment uit te voeren. Het project wordt gefinancierd door het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Voorstel Gemeente Weert

De gemeente Weert ziet kansen om een van de pilotwijken te leveren. We denken dat wij een uitermate geschikte partner zijn om deel te nemen in dit project. In Weert houden we van experimenten, we leren graag en hebben een grote, doch afwijkende ambitie in de energietransitie. De Weerter gemeenteraad heeft onlangs de Routekaart Energietransitie vastgesteld met daarin de kernwaarden EERLIJK, KANSRIJK en GROEN. Het aanpassen en isoleren van woningen staat de komende 10 jaar centraal in Weert. We kiezen er bewust voor om nog niet van het gas af te gaan, maar eerst te zorgen dat de woningen zo energiezuinig mogelijk zijn. Dat maakt dat we van deze isolatieopgave topprioriteit maken. De voorgestelde pilot past perfect in dit plaatje.

Bovendien kijkt kijken andere gemeentes met belangstelling naar deze afwijkende weg die Weert inslaat. Dat maakt dat we al in het visier van andere gemeentes zijn. Wij dragen de geleerde kennis graag uit in den lande.

Wij stellen de **'Heiligenbuurt'** voor als pilotwijk. Deze buurt ligt in de wijk Maaspoort en ligt tegen het centrum van Weert aan en wordt grofweg begrensd door de Maaspoort, de Maaseikerweg, de Sint Maartenslaan en de Emmasingel. Verderop leest u waarom wij deze buurt geschikt vinden.

Hieronder vind u de toelichting op de harde en zachte criteria. Wij wensen u veel wijsheid in uw beslissing en zien het proces hoopvol en met veel enthousiasme tegenmoet!

Harde criteria

1. Bereidheid en motivatie om met genoemde partijen het beschreven experimentplan uit te voeren, en lessen landelijk en openbaar te delen.

Daartoe is de gemeente Weert bereid. Weert heeft zichzelf tot doel gesteld om in 2030 alle panden in de gemeente aardgasvrij-proof te hebben. Dat betekent dat de gemeente zeer gemotiveerd is en sterk inzet op het isoleren van woningen en hierop in de komende 10 jaar te focussen. Hiervoor is de Routekaart Energietransitie opgesteld en door de Raad vastgesteld.

2. Bereidheid tot het verstrekken van een incidentele subsidiebeschikking zonder wettelijke grondslag op basis van collegebesluit voor een deel van het aan het gemeentefonds uitgekeerde budget t.b.v. het expertteam.

Gemeente Weert is bereid om aan het College en de Raad voor te leggen om een subsidie te verstrekken aan het expertteam en dit te bekostigen vanuit het budget uitgekeerd aan het gemeentefonds ten behoeve van dit project. De portefeuillehouder is akkoord en het ligt in lijn der verwachting dat het College en de Gemeenteraad akkoord gaat met het voorstel aangezien dit project prefect past binnen de Routekaart Energietransitie van Weert.

3. Geen lopende proeftuinwijk uit het Programma Aardgasvrije Wijken

Gemeente Weert verklaart geen proeftuin te hebben lopen uit het Programma Aardgasvrije Wijken

4. Geen voorzien MT of HT warmtenet (>50 graden), als warmteoplossing voor de toekomst

De gemeente Weert streeft ernaar dat alle woningen in de gemeente minimaal een energielabel B voor de buitenschil (dak, muren, vloer) hebben in 2030. Met een schillabel B is het mogelijk om de woningen te verwarmen met een energiebron met een lage temperatuur. De bronnen welke nu worden onderzocht gaan veelal uit van een lage temperatuurverwarming. De daadwerkelijke warmteoplossing voor de betreffende wijk zal pas na het jaar 2030 worden ingericht en gerealiseerd, aangezien de focus ten eerste ligt op het isoleren van de woningen. De aanleg van een MT of HT Warmtenet in de toekomst is niet voorzien, danwel zit niet in de pijplijn.

5. Wijk met voornamelijk grondgebonden en soortgelijke woningen tussen 1950-1995

Weert stelt de 'Heiligenbuurt' voor als pilotwijk. Deze buurt ligt in de wijk Maaspoort en ligt tegen het centrum van Weert aan en wordt grofweg begrensd door de Maaspoort, de Maaseikerweg, de Sint Maartenslaan en de Emmasingel.

Wij vinden deze wijk geschikt omdat:

- 1. Bouwjaar vrijwel geheel na-oorlogs (1950-1955)*
- 2. Enkel grondgebonden woningen*
- 3. Mix van vrijwel identieke rijwoningen en de typische 'weerder' vrijstaande woningen, welke in grote aantallen in de jaren 50 zijn gebouwd in heel Weert.*
- 4. Energiegebruik van de woningen is (mits nog niet geïsoleerd) hoog.*
- 5. Nog voldoende verduurzamingsmogelijkheden in de woningen, want vaak nog niet grootschalig verbouwd.*
- 6. Deze wijk ligt dicht bij het centrum en is daardoor gewild bij iets kapitaalkrachtigere inwoners.*
- 7. De specifieke Weerder vrijstaande woningen uit de jaren '50 zijn in de stad in trek bij jonge stellen en gezinnen die hun eerste woning willen en kunnen verbouwen en willen investeren in de toekomst. Dit komt doordat de woningen gemakkelijk te vergroten zijn, toe zijn aan een opknapbeurt, relatief gunstig zijn qua prijs en gelegen zijn op grote kavels.*
- 8. Actieve buurtvereniging Heiligenbuurt sinds 1951*

Plattegrondje Heiligenbuurt: <https://www.heiligenbuurt.nl/Heilige%20buurt1.pdf>

6. Wijk waarin alle doelgroepen van willers, kunners en niet-kunners/-willers vertegenwoordigd zijn

De beoogde buurt kent een mix van mensen die hier al decennia lang wonen, die de noodzaak van het nog investeren in de woning niet zien, mensen die hier nieuw komen wonen en de oude woningen grondig willen en kunnen aanpakken en mensen die de middelen niet hebben om zelf investeringen te doen.

7. Bereidheid tot "in kind" cofinanciering vanuit gemeente t.b.v. inzet personeel om de interne processen en condities te versoepelen, lessen op te nemen en landelijk te verspreiden

De gemeente Weert heeft de Routekaart Energietransitie vastgesteld. Hierin is voor de komende 20 jaar de route uitgestippeld om te komen tot een energieneutrale gemeente. Tot 2030 zet de gemeente vooral in op het isoleren van panden. Binnen het aanvalsplan dat behoort tot de Routekaart Energietransitie worden projecten opgestart en bijbehorende middelen vrijgemaakt om dit mogelijk te maken. Inzet van de Routekaart en het aanvalsplan is ook het 'experimenteren' en onderzoeken. De gemeente heeft daarmee de wil en de middelen om intern het pilotproject te ondersteunen.

De aanpak van de gemeente Weert om sterk in te zetten op isolatie van woningen en niet meteen van het gas af te gaan, is vrijwel uniek in Nederland en wordt door andere gemeentes met nieuwsgierigheid bekeken.

8. Een ervaren en toegewijde projectleider vanuit de gemeente voor het experiment

De gemeente Weert beschikt over een ambitieus team duurzaamheid met diverse capabele en enthousiaste mensen, mogelijk wordt dit team nog uitgebreid om de werkzaamheden binnen de energietransitie uit te voeren. Tevens hebben we de beschikking over een team projectleiders. Afhankelijk van de gewenste inzet binnen het project zal een toegewijde projectleider worden ingezet.

Zachte criteria

9. Bereidheid tot verlening van borgstelling voor gebouwgebonden financiering (onder voorbehoud instemming gemeenteraad)

De gemeenteraad stemt begin 2021 in met het oprichten van een Energiefonds. Dit fonds wordt opgericht om inwoners te helpen om hun woningen te verduurzamen indien zij niet in staat zijn de financiële lasten daarvoor ineens zelf te dragen. Dit fonds kan worden ingezet voor deze pilot.

10. Een bevolgen wethouder met persoonlijke ambities en betrokkenheid bij het project

Wethouder Duurzaamheid Geert Gabriëls staat bekend als een bevolgen persoonlijkheid op het gebied van duurzaamheid en zorg voor de aarde. Bovendien staat hij voor een energietransitie die eerlijk, kansrijk en groen is, waarbij iedereen moet kunnen meedoen als het gaat om financiën. De impact en het netwerk van deze wethouder is groot en hij is geliefd onder de Weerter bevolking. Door zijn persoonlijke betrokkenheid zijn al vele duurzame initiatieven tot stand gekomen in Weert.

11. Voorkeur voor wijken met een transitievisie warmte met aardgasvrije transitie voor 2030, uitgesloten de varianten benoemd onder criterium 2 en 3

Weert kiest er vooralsnog voor om eerst de panden en woningen aardgasvrij-proof te maken en daarna de transitie te maken naar een andere energiebron. Het ligt wel in lijn der verwachting dat we in 2030 zover zijn dat we de overstap kunnen maken. De Routekaart Energietransitie stuurt in die richting. In 2040 wil de gemeente Weert energieneutraal zijn en daarmee ook haar wijken allemaal van het gas af hebben.

12. Een corporatie in de wijk die een gecombineerde aanpak tussen huur en koop wenst te experimenteren

In de wijk zijn geen huurwoningen aanwezig.

13. Een actieve bewonerscoöperatie in de wijk

Binnen Weert is de Energiecorporatie WeertEnergie actief. Deze corporatie is professioneel opgezet en heeft veel voelsprietten in de wijken. WeertEnergie werkt samen met de gemeente en Wonen Limburg binnen het project Warm Wonen in Weert, waarbij de inwoners gemotiveerd worden om hun woningen te verduurzamen. Warm Wonen in Weert volgt een wijkaanpak, waarmee ingezet wordt op het stimuleren van de buurt door buurtgenoten. Dit past perfect in het experiment.

In de buurt is een actieve buurtvereniging sinds 1951: De Heiligenbuurt Vereniging Weert. Deze vereniging maakt dat de inwoners van de buurt een hechte samenleving vormen. Er is veel contact tussen de inwoners middels sociale activiteiten.

14. Beschikbaarheid over aanvullende gemeentelijke verduurzamingssubsidies voor particulieren
Met het vaststellen van het aanvalsplan Energietransitie begin 2021, stelt de gemeenteraad een groot budget beschikbaar voor de weg naar energieneutraal en bijbehorende duurzaamheidsmaatregelen. Hierin is voorzien dat aanvullende gemeentelijke regelingen voor particulieren worden opgezet. Een eerste grote voorziening is het Energiefonds in 2021.

Conclusie:

De gemeente Weert is zeer gemotiveerd om deel te nemen aan de pilot. De voorgestelde buurt is zowel qua woningvoorraad als qua inwoners als qua sociale cohesie van de inwoners uitermate geschikt. Wij beschouwen de pilot als een heel interessant experiment wat grote meerwaarde zou kunnen leveren voor de Weerter Energietransitie.